بررسی وضعیت بازار مواد غذایی در ایام محرم

تکلیف نذری‌ها با تورم ۸۶ درصدی خوراکی‌ها چیست؟

مهرنوش حیدری

هر سال و همزمان با فرارسیدن ماه محرم، میزان مصرف اقلام مختلف خوراکی و مواد غذایی در بازار افزایش چشمگیری را تجربه می‌کند.

البته محرم امسال با سال‌های قبل تفاوت اساسی دارد و آن جهش خیره‌کننده نرخ انواع مواد غذایی در یک‌سال اخیر و به‌ویژه از اواخر اردیبهشت ماه است به طوری که بر اساس آمار رسمی در تیرماه نسبت به تیرماه سال گذشته ۸۶ درصد بر قیمت مواد خوراکی افزوده شده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که نرخ تورم نقطه‌ای گروه عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» با افزایش ۴,۴ واحد درصدی به ۸۶ درصد و گروه «کالاهای غیرخوراکی و خدمات» با افزایش ۰,۱ درصدی به ۳۶,۹ درصد رسیده که این آمار و اعداد را باید نماد رو به رشد تورم خرداد و تیر ۱۴۰۱ در اثر حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی از کالاهای اساسی و معیشتی دانست.

اکنون نخستین سال دولت سیزدهم به اتمام رسیده و آمارهای رسمی منتشر شده از سوی مرکز آمار، مؤید افزایش ۵۴ درصدی سطح عمومی قیمت‌ها و رشد ۸۶ درصدی قیمت مواد خوراکی در کشور است.

در تیر به نسبت خرداد ماه؛ قیمت گوشت قرمز و مرغ با ۱۲ درصد رشد بالاترین افزایش قیمت یک ماهه اخیر را به ثبت رساند هر چند روغن را باید پرچمدار افزایش قیمت در ۱۲ ماه گذشته به‌شمار آورد زیرا قیمت روغن در تیر ۱۴۰۱ نسبت به تیر ۱۴۰۰ برابر با ۲۹۳ درصد افزایش را تجربه کرده است.

بررسی نرخ‌ها در تیر ۱۴۰۱ نسبت به سال قبل از آن نشان می‌دهد که تورم نقطه به نقطه مواد خوراکی و آشامیدنی ۸۷ درصد، خوراکی‌ها ۹۰,۲ درصد، نان و غلات ۱۰۱,۱ درصد، گوشت و فرآورده گوشتی ۶۵,۷ درصد، گوشت قرمز و مرغ ۶۹,۶ درصد، ماهی ۴۱,۴ درصد، شیر و پنیر و تخم مرغ ۱۱۹,۲ درصد، روغن ۲۹۳ درصد، میوه و خشکبار ۵۰,۱ درصد، سبزیجات و حبوبات ۷۱,۶ درصد، شکر و مربا و عسل و شیرینی و قند و شکر ۷۵,۲ درصد، چای و قهوه و نوشابه ۳۰,۲ درصد و... بوده است و بر اساس اعلام مرکز آمار، نرخ تورم سالانه تیر ماه ۱۴۰۱ برای خانوارهای کشور به ۴۰,۵ درصد افزایش یافته و هزینه‌های بیشتری به خانوارهای ایرانی تحمیل شده است.

بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد میزان فروش مواد غذایی در مقایسه با محرم سال‌های گذشته، کاهش یافته و کسانی که طبق سنت هر سال اقدام به پخت و پخش نذری می‌کردند، تصمیم بر مشارکت و چند نفری اقدام به پخش نذورات خود می‌کنند.

سخنگوی دولت: افزایش قیمت باید دلیل داشته باشد

در آستانه فرارسیدن تاسوعا و عاشورای حسینی به حتم میزان مصرف مواد غذایی برای پخت نذری افزوده خواهد شد و باید پرسید آیا دولت می‌تواند مانع از سیر صعودی نرخ‌ها در بازار شود یا خیر؟ تجربه نشان داده که دولت در ماه‌های اخیر نتوانسته وضعیت لجام گسیخته نرخ‌ها در بازار را ساماندهی کند و در کنترل و نظارت بر بازار کاملا منفعل عمل کرده است. البته در روزهای اخیر مسئولان دولتی وعده‌های مکرری برای کاهش نرخ مواد غذایی مانند روغن‌های خوراکی و برنج و شکر و... داده‌اند. در آخرین واکنش سخنگوی دولت درباره افزایش قیمت‌ها در ایام ماه محرم گفت: دولت نظارت بر بازار دارد، افزایش قیمت باید دلیل داشته باشد و دلیلی فعلا برای افزایش قیمت‌ها وجود ندارد و افزایش قیمتی در دستور کار نیست. علی بهادری جهرمی با تاکید بر این مطلب در نشست خبری خود اظهار کرد: وزارت جهاد کشاورزی حدود ۸۰ هزار تن از ارزاق هیأت‌های مذهبی را تامین کرده است.

اختصاص ۸۰ هزار تن برنج و شکر به هیأت‌های عزاداری

البته ماجرا به اینجا ختم نشده و در نخستین روزهای مرداد ماه جاری؛ مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران اعلام کرد که ۸۰ هزار تن برنج و شکر و از محل ذخایر راهبردی کالاهای اساسی این شرکت برای برپایی آیین‌های ایام محرم و صفر اختصاص می‌یابد.

به گفته سیدسعید راد؛ این اقلام به منظور تهیه و توزیع نذورات با قیمت‌های مصوب در اختیار هیأت‌های مذهبی، تکایا و دسته‌های سوگوار قرار می‌گیرد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی توضیح داد: در طرح عرضه کالاهای اساسی برای این ایام گرانقدر، قیمت هر کیلوگرم برنج پاکستانی ۱۹ هزار تومان، برنج هندی ۱۷ هزار تومان، برنج تایلندی ۱۱ هزار تومان و شکر ۱۸ هزار تومان تعیین شده است.

مقاومت کارخانه‌های تولید روغن در برابر کاهش نرخ‌ها

البته در آن‌سوی ماجرا دولت برای حمایت از مصرف کنندگان در بازار مواد غذایی، بر لزوم کاهش قیمت روغن‌های خوراکی و همچنین برنج تاکید کرده است؛ به طوری که مقرر شد تا از ۸ مرداد ماه تولید کنندگان و کارخانه‌های تولید روغن خوراکی قیمت محصولات خود را کاهش دهند. هرچند انجمن روغن نباتی در اطلاعیه‌ای ضمن استقبال از تعدیل منطقی قیمت کالاها و بزرگ شدن سفره مردم، کاهش قیمت روغن نباتی را با توجه به شرایط فعلی برای کارخانه‌ها نامقدور دانسته و برای اجرای این ابلاغیه ۲ ماه زمان خواسته است.

برنج ایرانی کیلویی ۸۰ تا ۲۰۰ هزار تومان

بررسی قیمت‌ها در بازار نشان می‌دهد قیمت هر کیلو برنج ایرانی به طور متوسط بین ۸۰ تا ۲۰۰ هزار تومان است که فاصله چشمگیری با نرخ اقلام خارجی که قرار است در اختیار هیأت‌ها قرار گیرد، دارد. مجید حسنی‌مقدم، معاون دفتر بازرگانی داخلی وزارت جهاد کشاورزی البته بر این باور است که به دلیل این که وارد فصل برداشت برنج شده‌ایم، قیمت‌ها نزولی است و تا رسیدن به قیمت‌های مناسب، این روند ادامه دارد هرچند این مورد هنوز به طور ملموس و محسوس در بازار مشاهده نشده است.

البته دبیر انجمن واردکنندگان برنج ایران نیز پیش‌بینی کرده است: با توجه به تصمیم دولت برای لغو ممنوعیت واردات برنج در فصل برداشت تولید داخلی، در صورت تسریع در ترخیص برنج از گمرکات قیمت برنج ایرانی و خارج کاهش مطلوبی می‌یابد.

مسیح کشاورز، با بیان اینکه از ابتدای سال تاکنون ۵۰۰ هزار تن برنج وارد کشور شده و البته باید در نظر بگیریم که اکنون در ماه محرم هستیم که نیاز کشور به این محصول را افزایش می‌دهد و نباید کمبودی در بازار داشته باشیم.

افزایش ۱۰ تا ۱۵ درصدی قیمت گوشت قرمز

یکی از اقلامی که در این ماه و ایام محرم مصرف فراوانی دارد؛ گوشت قرمز است که بر اساس تجربه هر سال مصادف با این ایام و تحت تاثیر افزایش تقاضا حداقل ۱۰ تا ۱۵ درصد بر نرخ این ماده مهم پروتئینی افزوده خواهد شد.

البته ماه‌هاست که بازار گوشت قرمز روزهای خوبی را سپری نمی‌کند و همچنان وضعیت خرید گوشت از سوی خانوارهای ایرانی مطلوب نیست و گرانی این ماده غذایی سبب شده تا دامداران امیدی به افزایش فروش حتی در ایام محرم را نداشته باشند. چندی قبل رئیس شورای تأمین کنندگان دام کشور اعلام کرده بود؛ فرارسیدن ماه محرم تأثیری در افزایش تقاضای دام نخواهد داشت. به گفته منصور پوریان؛ حتی اگر فرض کنیم تقاضا افزایش یابد؛ در حال حاضر مازاد دام به حدی زیاد است که افزایش چند برابری تقاضا نیز تاثیری بر رونق بازار دام نمی‌گذارد. بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد میزان فروش مواد غذایی در مقایسه با محرم سال‌های گذشته، کاهش یافته و کسانی که طبق سنت هر سال اقدام به پخت و پخش نذری می‌کردند، تصمیم بر مشارکت و چند نفری اقدام به پخش نذورات خود می‌کنند.

گفت‌وگو

رئیس کمیسیون عمران:

هیچ کس از قیمت نهایی واحدهای نهضت ملی خبر ندارد

رئیس کمیسیون عمران گفت: توجه داشته باشیم قرار نیست دولت خانه بسازد، دولت باید نقش راهبری داشته باشد. دولت در این پروژه پیمانکار نیست و باید زمین و تسهیلات را فراهم کند و مصالح ساختمانی را با قیمت مناسب در اختیار مردم بگذارد و سازندگان حمایت کند تا انبوه‌سازان وارد خانه‌سازی در این پروژه شوند. اما در حال حاضر دولت خودش در نقش پیمانکار وارد شده و این اقدام تخلف است چرا که باعث می‌شود سرعت و کیفیت کار کاهش پیدا کند. محمدرضا رضایی کوچی در گفت‌وگو با ایلنا با انتقاد از نحوه قیمت‌گذاری واحدهای نهضت ملی مسکن از سوی دولت اظهار داشت: در حالی که بسیاری از متقاضیان آورده اولیه ۴۰ میلیون تومانی را واریز کرده‌اند و قرارداد ساخت با هزینه هر متر ۵.۵ میلیون تومان منعقد شده اما امروز هزینه تمام شده ساخت هر متر خانه حداقل به ۸ میلیون تومان رسیده است.

وی با بیان اینکه در حال حاضر هیچ کسی از قیمت نهایی و انتهای قیمت‌گذاری واحدهای نهضت ملی مسکن خبر ندارد، گفت: دولت با پیمانکاران در مقطعی با قیمت ساخت ۵,۵ میلیون تومان توافق و قرارداد منعقد کرده اما به طور قطع با توجه نرخ تورم امروز امکان ساخت و پایان پروژه با قیمت ۵,۵ میلیون تومان وجود ندارد. ادامه کار با این قیمت‌ها باعث می‌شود پیمانکاران کیفیت واحدها را به شدت کاهش دهند که منجر به ایجاد مشکلاتی خواهد شد.

رئیس کمیسیون عمران مجلس تاکید کرد: موضوع قابل تامل این است که هیچ قیمت مقطوعی از این واحدها به مردم اعلام نشده و کسی نمی‌داند در پایان قیمت واحد ۱۰۰ متری چه قیمتی خواهد داشت. تنها چیزی که به متقاضیان اعلام شده این است که فعلا در مرحله اول ۴۰ میلیون تومان به عنوان آورده اولیه واریز کنند تا ببینند بعدها چه پیش می‌آید.

روند ساخت مبهم است

رضایی کوچی ادامه داد: متاسفانه روند ساخت و تحویل پروژه نهضت ملی مسکن مبهم است و آینده روشنی ندارد و اگر این روند ادامه پیدا کند دچار مشکل می‌شویم. وی با اشاره به موضوع تامین مالی این پروژه با تهاتر نفت گفت: خبری از این پیشنهاد و پیگیری آن نیست و اساسا چیزی از آن در نمی‌آید.

رضایی کوچی افزود: توجه داشته باشیم قرار نیست دولت خانه بسازد، دولت باید نقش راهبری داشته باشد. دولت در این پروژه پیمانکار نیست و باید زمین و تسهیلات را فراهم کند و مصالح ساختمانی را با قیمت مناسب در اختیار مردم بگذارد و سازندگان حمایت کند تا انبوه‌سازان وارد خانه‌سازی در این پروژه شوند. اما در حال حاضر دولت خودش در نقش پیمانکار وارد شده و این اقدام تخلف است چرا که باعث می‌شود سرعت و کیفیت کار کاهش پیدا کند.

زمین دو میلیون واحد تامین شد

رئیس کمیسیون عمران درباره گزارش پیشرفت از طرح نهضت ملی مسکن که وزیر راه و شهرسازی در مجلس ارایه داده، اظهار داشت: طبق گزارش ارایه شده، تا به امروز توانسته‌اند به اندازه ۲ میلیون واحد مسکونی زمین تامین کنند که این اقدام قابل دفاعی است اما دولت باید به فکر ایجاد زیرساخت‌ها باشد که برای این اقدامات تنها منابع مالی آن همان آورده ۴۰ میلیون تومانی مردم است که به عبارت دیگر به اندازه ۵ الی ۶ متر واحدها پول جمع آوری شده است. از آنجایی که مخاطب این طرح اقشار کم درآمد هستند برای تامین مالی به متقاضیان هم نمی‌توانند فشاری وارد کنند.

رضایی کوچی با بیان اینکه رئیس جمهوری باید بر این اقدام متمرکز شود، گفت: ساخت ۴ میلیون مسکن در سال یکی از مهمترین تعهد رئیس جمهوری بوده و اگر تا چند ماه دیگر شاهد پیشرفت قابل قبولی در این پروژه نباشیم صدای منتقدان در می‌آید.

رئیس کمیسیون عمران با بیان اینکه هماهنگی بین دستگاه‌ها برای ساخت این پروژه وجود ندارد، افزود: متاسفانه بسیاری از وزرا فهم درستی از اهمیت مسکن در کشور ندارند و نیاز آن را حس نکردند و این شرایط باعث شده قانون جهش تولید مسکن هم دچار مشکل شود. در شرایطی که تولید مسکن افزایش نیافته و خانه‌های خالی برای اخذ مالیات شناسایی نشدند، طبیعی است که قیمت‌های معاملات مسکن و اجاره بالا برود.

بررسی

ابهام عجیب در سیاست‌های دولت در قبال کالاهای استراتژیک

تکلیف کوپن و نان چه شد؟

یک سالگی دولت در حالی رسیده است که هنوز بخش مهمی از سیاست‌های دولت مبهم است و پاسخ مناسبی درباره مهمترین مباحث مرتبط با سبد خانوار اعم از وضعیت توزیع کالابرگ و نان و... اعلام نشده است. به گزارش قرن‌نو، در حالی که یک سال از عمر دولت سیزدهم سپری شده است و حالا حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی نیز وارد سومین ماه می‌شود هنوز روشن نیست سیاست دولت در قبال جایگزینی یارانه ارز چیست.

در اولین روزهای اعلام تصمیم دولت در خصوص حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، خبرها حکایت از پرداخت یارانه نقدی طی سه ماه و سپس توزیع کالابرگ برای چهار تا شش قبلم کالا طی ماه‌های بعدی داشت اما حالا با وجود گذشت سه ماه از پرداخت یارانه نقدی، هنوز تکلیف توزیع کالابرگ روشن نشده است.

در تازه‌ترین اظهارنظر در این خصوص، وزیر امور اقتصادی و دارایی در مواجهه با این سئوال که تکلیف توزیع کالابرگ به کجا رسید؟ گفته است: مساله اعطای کالابرگ هنوز در ستاد اقتصادی دولت مطرح نشده است. احسان خاندوزی به سئوالاتی مبنی بر عاقبت اعطای کالابرگ و چرایی تأخیر در اعطا، نیز پاسخی نداد.

این در حالی است که برخی نمایندگان مجلس از توزیع قریب‌الوقوع کالابرگ برای شش کالا خبر می‌دهند. برخی دیگر از نمایندگان نیز شمار کالاهایی که مشمول توزیع کالابرگی قرار خواهند گرفت را چهار قلم اعلام کرده‌اند. با این حال روشن نیست سیاست دولت بر منتفی شدن مساله توزیع کالابرگی استوار است یا مقرر شده کالابرگ در شهریور ماه به سرپرستان خانوار تحویل داده شود. گفته می‌شود کسانی می‌توانند کالابرگ دریافت کنند که در حال حاضر در فهرست دریافت یارانه نقدی ۳۰۰ و ۴۰۰ هزار تومانی حضور دارند.

صدور کارت نان در دستور کار دولت نیست

از سوی دیگر ابهامات عجیبی در خصوص مساله تغییر ساختار پرداخت یارانه نان وجود دارد. در حالی که طرح پایلوت فروش نان با کارت بانکی در زنجان آغاز و سپس به استان‌های دیگر تسری یافت، هنوز مکانیزم دقیق صدور کارت نان برای خرید مشخص نیست. وزیر اقتصاد نیز در پاسخ به سئوالات متعدد خبرنگاران درباره جزییات ماجرای نان، با تاکید بر اینکه نان گران نمی‌شود، گفته است: هدف گذاری دولت و البته خط قرمز رئیس جمهوری عدم افزایش قیمت نان در سال جاری است.

به گفته وی صدور کارت نان در دستور کار دولت نیست. خرید نان با همین کارت‌های بانکی در دست مردم انجام می‌شود و در حال صحبت با بانک مرکزی هستیم که صرفاً برای سرپرست خانوار هم نباشد بلکه با همه کارت‌های افراد خانواده، امکان خرید نان وجود داشته باشد.

بر اساس آخرین اعلام صورت گرفته بیش از دو ماه از اجرای طرح جدید نان می‌گذرد و در این مدت زمانی بیش از ۶۳ درصد از کل کشور از نظر تجهیز به کارتخوان پوشش داده شده‌اند و از نظر تعداد تراکنش‌های فروش نان نیز بیش از ۸۹ درصد نانوایی‌های کشور تحت پوشش قرار گرفته‌اند. بسیاری از کارشناسان معتقدند این طرح مقدمه‌ای برای افزایش قیمت نان در آینده می‌تواند باشد.

خبر اقتصادی

نفت برنت به پایین ۱۰۰ دلار سقوط کرد

ایسنا- قیمت نفت روز سه شنبه پس از آن که سرمایه‌گذاران دورنمای تیره تقاضا برای سوخت را هضم کردند، دوباره کاهش یافت. بهای معاملات نفت برنت ۷۷ سنت معادل ۰.۸ درصد کاهش پیدا کرد و به ۹۹ دلار و ۲۶ سنت در هر بشکه رسید. نفت برنت روز دوشنبه در مقطعی به رکورد پایین ۹۹ دلار و ۹ سنت سقوط کرده بود که پایین‌ترین رکورد از ۱۵ ژوئیه بود و نهایتا، با سه دلار و ۹۴ سنت کاهش بسته شده بود.

بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۶۷ سنت معادل ۰.۷ درصد کاهش، به ۹۳ دلار و ۲۲ سنت در هر بشکه رسید. شاخص نفت آمریکا روز گذشته با چهار دلار و ۷۳ سنت کاهش بسته شده بود.

بخش خصوصی هم می‌تواند گندم وارد کند

فارس- وزیر جهاد کشاورزی در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی گفت: بر اساس مصوبه دولت، بخش خصوصی نیز می‌تواند گندم وارد کند، اما در مورد آرد فقط به شکل ورود موقت امکان واردات وجود دارد.

سید جواد ساداتی نژاد گفت: حذف ارز ترجیحی فقط خواست دولت نبود، بلکه اتحادیه‌ها و تشکل‌ها و حتی صنف و صنعت درخواست حذف ارز ترجیحی را داشتند، بنابراین این اقدام تنها با تصمیم دولت نبود.

وزیر جهاد کشاورزی در مورد یکسان‌سازی نرخ گندم، گفت: اصلاح قیمت فروش گندم باید مورد بررسی قرار گیرد، طرحی در دست پیگیری است که با تصویب نهایی آن، مشکلات صنف و صنعت حل می‌شود، بنابراین باید طی هفته آینده گفت‌وگو در این زمینه صورت بگیرد و موضوع کارشناسی شود.

وی در مورد رسیدن قیمت گندم به ۹۰ درصد فوب جهانی بیان داشت: جلساتی تا هفته آینده برگزار خواهد شد تا به یک جمع بندی برسیم.

قیمت مرغ به زیر نرخ مصوب رسید

ایلنا- رئیس اتحادیه فروشندگان مرغ و ماهی گفت: نرخ مصوب فروش مرغ کیلویی ۵۹ هزار و ۸۰۰ تومان است در حالی که مرغ کیلویی ۵۰ هزار تومان در واحدهای صنفی عرضه می‌شود.

مهدی یوسف‌خانی از فروش مرغ در واحدهای صنفی زیر نرخ مصوب خبر داد و افزود: مرغ به وفور در بازار موجود و تولید بیش از مصرف است، از این رو هر روز شاهد کاهش نرخ آن در بازار هستیم.

به گفته وی نرخ مصوب فروش مرغ کیلویی ۵۹ هزار و ۸۰۰ تومان است در حالی که مرغ کیلویی ۵۰ هزار تومان در واحدهای صنفی عرضه می‌شود. در حال حاضر خریدها از سوی مردم روند ثابتی به خود گرفته به این معنا که نه می‌توان گفت کاهشی است و نه افزایشی.

یوسف‌خانی با اشاره به تغییر شکل مصرف مرغ در ایام محرم، تصریح کرد: دادن نذری در این ایام این ذهنیت را ایجاد می‌کند که میزان مصرف مرغ افزایش پیدا می‌کند اما از سوی دیگر تالارها و جشن‌ها نیز تعطیل می‌شوند از این رو می‌توان گفت میزان مصرف مرغ در این ایام حدود ۳۰ درصد کاهش پیدا می‌کند.

واردات تلفن همراه کاهش یافت

ایسنا- به گفته سخنگوی انجمن واردکنندگان موبایل، تبلت و لوازم جانبی در چهار ماهه نخست امسال حدودا دو میلیون دستگاه کمتر از سال قبل تلفن همراه به کشور وارد شده است.

محمدرضا عالیان گفت: در حال حاضر حدود یک میلیون و ۸۵۰ هزار دستگاه تلفن همراه ذخیره که هنوز خاموش هستند و در شبکه ارتباطی فعال نشده‌اند، وجود دارد. بیش‌بینی می‌شود ظرف یک تا یک ماه و نیم آینده این دستگاه‌ها وارد شبکه ارتباطی کشور شوند.

به گفته وی کل واردات موبایل در چهار ماه ابتدایی امسال حدود چهار میلیون دستگاه به ارزش ۹۷۰ میلیون دلار بوده که ۱۵۰ هزار دستگاه به ارزش حدود ۱۰۰ میلیون دلار به‌صورت مسافری وارد کشور شده است.